12/02/2021

Γιορτάζουν τον Άγιο Δαμιανό τον εν Κισσάβω στη Λάρισα

Μητροπολιτικό Έργο / Ι.Μ. Λαρίσης και Τυρνάβου

Στον πανηγυρικό εσπερινό για την εορτή του Αγίου Δαμιανού του εν Κισσάβω θα χοροστατήσει αύριο, Σάββατο 13 Φεβρουαρίου στις 17:00, ο Σεβασμιώτατος Μητροπολίτης Λαρίσης και Τυρνάβου κ. Ιερώνυμος στον Ιερό Ναό Αγίας Αικατερίνης Λαρίσης.

Ο οσιομάρτυς Δαμιανός γεννήθηκε περίπου το 1500 στο χωριό Μυρίχοβο Καρδίτσας. Από το 1423 μ.Χ. η Λάρισα και όλη η Θεσσαλία είχαν υποκύψει οριστικά στον τουρκικό ζυγό. Επί σουλτάνου Μουράτ του Β΄, ο Βευλέρβεη της Ρούμελης στρατάρχης Τουραχάν υποδούλωσε το Θεσσαλικό κάμπο. Αυτό είχε και τα επακόλουθα της δουλείας για τους Έλληνες, όπως στερήσεις, ταπεινώσεις, απειλές. **Εκατό περίπου χρόνια μετά γεννήθηκε ο Δαμιανός από γονείς ραγιάδες**. Το χωριό του το Ρίχοβο ή Μυρίχοβο, της επαρχίας Καρδίτσας, ήταν ένα φτωχικό χωριό με κατοίκους κυρίως αγρότες.

Οι γονείς του Αγίου φτωχοί και αυτοί «πάλευαν» στους αγρούς, ώστε να βγάλουν τα απαραίτητα για μια απλή και λιτή ζωή. Τον μόνο πλούτο που διέθεταν ήταν η ευσέβειά τους και φρόντισαν να την προσφέρουν στο υιό τους τον Δαμιανό. Η ψυχή

του παιδιού δέχθηκε με ευγνωμοσύνη την καλλιέργεια της Θεοσέβειας, που παρόλο την αγραμματοσύνη των γονέων επιτεύχθη με επιτυχία. Το παιδί προόδευε. Στο χωριό ήταν υπόδειγμα για τους μικρούς και μεγάλους. Από νωρίς δημιουργήθηκε ο πόθος της αφιέρωσης στο Θεό διά μέσου του μοναχισμού. Έτσι πήγε στο Άγιο Όρος σε νεανική ηλικία και παρουσιάστηκε στην Ιερά Μονή Φιλοθέου όπου και εκάρη μοναχός.

Ο πόθος για μεγαλύτερη άσκηση έφερε το Δαμιανό κοντά στον Αγιορείτη ερημίτη ασκητή Δομέτιο, στον οποίο έμεινε υποτακτικός περίπου τρία χρόνια, προοδεύοντας σε όλες τις αρετές του μοναχικού βίου. Ο κόπος της άσκησης, η δυσκολία της αγρυπνίας και της μακράς προσευχής και η πλήρης και τέλεια υπακοή ικανοποιούν και αναπτερώνουν τον Δαμιανό. Ήταν αγαπητός σε όλους, υποδειγματικός, αξιοθαύμαστος και οικοδομητικός αδερφός. Ο Δομέτιος είχε διδάξει τον ενθουσιώδη Δαμιανό σε σκληρή αλλά και αγγελική ασκητική ζωή. Κάποια ημέρα ο όσιος Δαμιανός δέχθηκε πληροφορία από τον Θεό. Η φωνή Του τον καλούσε να ενισχύσει τους υπόδουλους Έλληνες και να τους στηρίξει πνευματικά. Έτσι και έγινε. Ήρθε στον κόσμο για το πνευματικό συμφέρον του υπόδουλου Γένους (μας θυμίζει τον Άγιο Κοσμά τον Αιτωλό).

Με τις ευχές και τις προσευχές του γέροντος και των συνασκητών του, ξεκίνησε ο όσιος Δαμιανός την ιεραποστολή στη Θεσσαλία. Ξεκίνησε από τα χωριά του Ολύμπου, που βρίσκονται κοντά στην κοιλάδα των Τεμπών. Η παρουσία του Αγιορείτου μοναχού προκάλεσε μεγάλη αίσθηση στους κατοίκους της περιοχής, όψη ασκητική, χρώμα ωχρό, «σχήμα» με το σημείο του Σταυρού και τις λέξεις ΙΣ ΧΣ ΝΙ ΚΑ, ζώνη δερμάτινη στη μέση, κομποσκοίνι και γενικότερα παρουσιαστικό ατημέλητο και ανεπιτήδευτο. Το κήρυγμα του Αγίου στο σκλαβωμένο γένος ξεκίνησε και ήταν κήρυγμα μετανοίας. Με λαμπρά, δυνατή φωνή κηρύττει τη μετάνοια και επιστροφή από τους δρόμους της κακίας και της αμαρτίας στη ευθεία οδό της Χριστιανικής Πίστεως και ζωής.

Οι ραγιάδες άκουγαν με προσοχή τα θεόπνευστα λόγια και ξυπνούσε η συνείδησή τους και διόρθωναν τον τρόπο ζωής τους. Τα φλογερά αυτά κηρύγματα γρήγορα δημιούργησαν και αντιπάθειες και έτσι ξεκίνησε ο πρώτος διωγμός για τον Όσιο. Οι Αγαρηνοί που έβλεπαν να χάνεται η ησυχία τους με την παρουσία του Ασκητού, συκοφάντησαν τον Άγιο ως απατεώνα και έθεσαν σε εφαρμογή σχέδιο δολοφονίας. Έτσι και ο Δαμιανός αναχώρησε για τα μέρη του Κισσάβου και της Λάρισας. Εκεί περιόδευε, κήρυττε, συμβούλευε και καθοδηγούσε. Μιλούσε σε Ναούς, σε πλατείες, όπου εύρισκε συγκεντρωμένους ανθρώπους. Όμως και εδώ ξεκίνησαν κάποιες αντιδράσεις και ο Άγιος φεύγει με προορισμό τα Άγραφα Όρη. Σε εκείνα τα μέρη ο κόσμος κρατούσε την πίστη του και έτσι ο λόγος του Θεού ήταν πιο ευπρόσδεκτος.

Όμως και εκεί η παρουσία του Ασκητού και το γεγονός ότι ξυπνά συνειδήσεις ενοχλεί και έτσι αναχωρεί και πάλι για τον Κίσσαβο. Εκεί ήρθαν κάτοικοι από το Βαθύρεμα (χωριό της Αγιάς) διωκόμενοι από τους Τούρκους και αφήνοντάς τους την εύφορο γη, χτίζουν νέο χωριό τη Σελίτσανη (σημερινή ονομασία Ανατολή).

Οἱ κάτοικοι τοῦ ἐν λόγῳ χωριοῦ, δραστήριοι καί δημιουργικοί παρουσίασαν μεγάλη βιοτεχνική καί ἐμπορική ἄνθηση. Στό χῶρο αὐτό συνεχίζει τή δράση τοῦ ὁ Ἅγιος, πού ὄχι μόνο δέν διώχθηκε, ἀλλά ἐργάστηκε γιά πολλά χρόνια καί μάλιστα βρῆκε καί τούς ἀπαραίτητους πόρους γιά νά χτίσει μοναστήρι ἀφιερωμένο στόν Τίμιο Πρόδρομο.

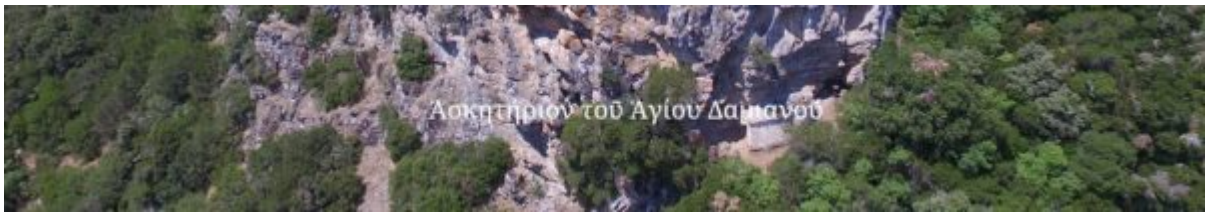

Πολύ σύντομα χτίστηκε η Ιερά Μονή του Τιμίου Προδρόμου περίπου στα 1550 μ.Χ. και μαζεύτηκαν οι πρώτοι μοναχοί γύρω από τον Όσιο Δαμιανό. Πέρα όμως από τη Μονή ο Άγιος δε ξεχνά την ιεραποστολή που την συνεχίζει με δύο τρόπους. Πρώτον με την παρουσία του μοναστηριού που ως πνευματικός φάρος φώτιζε την ορθή πίστη για αιώνες, δεύτερον με έκτακτες ιεραποστολικές περιοδείες του Αγίου στα γύρω χωριά. 18 χρόνια ιεραποστολικής δράσης και άσκησης στην εν λόγω περιοχή ήταν αρκετά ώστε ο Άγιος να αποκτήσει την εκτίμηση και την

Μια ημέρα του 1568 τέλος Ιανουαρίου ο Δαμιανός βρίσκεται στο χωριό Βουλγαρινή (σημερινή ονομασία Έλαφος) για ενίσχυση των Χριστιανών.

Εκεί όμως ξεκινούν και οι δοκιμασίες του καθώς τον συλλαμβάνουν οι Αγαρηνοί και τον οδήγησαν δέσμιο στον ανώτερο Διοικητή της περιοχής, που είχε την έδρα στη Λάρισα. Η βασική κατηγορία του προσαγόμενου ήταν ότι «τας κώμας διέρχεται, τους Χριστιανούς μη πρίασθαι τι ή πωλείν τη Κυριακή διδάσκων». Δηλαδή ότι υποκινεί κίνημα για παθητική αντίσταση των υπόδουλων κατά του κατακτητή, με οικονομικοπολιτικές επιπτώσεις.

Κατά την διαδικασία της ανάκρισης ο Τούρκος ανώτερος Διοικητής της Λαρίσης ρώτησε τον Άγιο Δαμιανό:

-Ποιός εἶσαι καί ἀπό πού κατάγεσαι καί γιά ποιό λόγο γυρίζεις τά χωριά καί

διδάσκεις καί πείθεις τούς Χριστιανούς οὔτε νά ἀγοράζουν, οὔτε καί νά πωλοῦν τίποτα κατά τήν μέρα τῆς Κυριακῆς;

Ὁ Δαμιανός ἀπάντησε:

-Τό κάνω αὐτό πρός ὠφέλεια καί πρός σωτηρία τῶν Χριστιανῶν. Ὅταν ὁ Διοικητής πῆρε αὐτή τή σταθερή καί ἀνδρεία ἀπάντηση, παρατήρησε καλά τόν ἄφοβο ἀσκητή. Θεώρησε προσβολή τῆς ὑπεροχῆς του τό θάρρος τοῦ Χριστιανοῦ καί θέλοντας νά τόν ταπεινώσει, ἀντέδρασε ὠμά διατάζοντας: «Τύψας πρώτον σφοδρῶς καί ἀλύσεις βαρείας τῷ τραχήλῳ καί τοῖς ποσί τούτου περιθείς προσέταξε τῇ εἱρκτῇ τοῦτον ριφθῆναι». Ἔτσι καί ἔγινε, σκληρά χτυπημένος, βαριά ἁλυσοδεμένος, αἱμόφυρτος, ὁδηγήθηκε ὁ Ἅγιος του Θεοῦ σέ ὑγρή καί σκοτεινή φυλακή.

Τά βασανιστήρια συνεχίστηκαν μέ καθημερινό ἀνελέητο μαστίγωμα μέ περισσότερα ἀπό ἑκατό χτυπήματα καί μέ στέρηση τροφῆς καί νεροῦ. Κάθε δεύτερη μέρα λίγο ξερό ψωμί καί λίγο νερό ὥστε νά παρατείνεται τό μαρτύριο. Συγχρόνως δεχόταν ἐπίμονες ἐνοχλήσεις γιά νά ἀλλάξει τήν πίστη του καί τήν διάθεσή του.

Ὁ Δαμιανός μέ ἀτσάλινη ἐμμονή στή Χριστιανική πίστη προετοίμαζε τόν ἑαυτό του γιά τό τελευταῖο στάδιο τοῦ μαρτυρίου. 15 μέρες βασανιστήρια καί δέν ὑποχωρεῖ. Τόν ξαναζητᾶ ὁ Τοῦρκος Διοικητής καί τόν ἔφεραν μπροστά του. Τόν βλέπει πολύ καταβεβλημένο καί προσπαθεῖ μέ κολακεῖες, ὑποσχέσεις καί δῶρα νά τόν πείσει νά ἀρνηθεῖ τόν Χριστό καί νά ἀσπαστεῖ τόν Μωαμεθανισμό.

Παρά τήν σωματική ἀδυναμία, ὁ Ἅγιος εἶχε φρόνημα ἀκμαῖο καί ἀπάντησε μέ τόλμη «μή μοί γένοιτο, ἔφη, τόν Χριστόν καί Θεόν ἀρνήσασθαι, ἀλλά καί πῦρ καί ἀγχόνην καί πᾶσαν ἄλλην βάσανον ὑπέρ αὐτοῦ δέξασθαι προαιροῦμαι». Χίλιες φορές προτιμότερος ὁ μαρτυρικός θάνατος ὑπέρ Χριστοῦ ἀπό τά χίλια «καλά» της προδοσίας.

Ἡ σταθερότητα τοῦ Δαμιανοῦ ἐξόργισε καί τόν Διοικητή καί διέταξε ἔντονα: -Ἀγχόνη καί φωτιά! Κρεμάστε τον καί κάψτε τον!

Ἡ διαταγή ἐκτελέστηκε χωρίς καμία ἀναβολή. Σέ ἕνα σημεῖο τῆς Λάρισας κοντά στή γέφυρα τοῦ Πηνειοῦ κάτω ἀπό τό ναό τοῦ Ἁγίου Ἀχιλλίου, ἐκεῖ κρέμασαν τόν Ἅγιο σέ ἕνα κλαδί δέντρου. Ἕνας ἀπό τούς Ἀγαρηνούς θέλησε νά χτυπήσει περαιτέρω τόν Ἅγιο καί ἔτσι πρίν ξεψυχήσει ἁρπάζει ἕνα τσεκούρι καί τόν χτυπάει δυνατά. Ἄθελά του κόβει τό σχοινί ἀπό τό ὁποῖο ἦταν κρεμασμένος ὁ Ὁσιομάρτυρας. Πέφτει αἱμόφυρτος κάτω. Ἀκόμη ἦταν ζωντανός. Οἱ δήμιοι συγκεντρώνουν ξύλα καί ἀνάβουν μεγάλη φωτιά. Ρίχνουν τόν ἑτοιμοθάνατο στή

φωτιά καί καίγεται ἐντελῶς. Ὕστερα ἀπό λίγη ὥρα συγκέντρωσαν τή στάχτη καί τήν ἔριξαν στόν Πηνειό ποταμό. Τό μαρτύριο τοῦ Ἁγίου Δαμιανοῦ τελείωσε τό μεσημέρι στίς 14 Φεβρουαρίου τοῦ 1568. Μέ τή ροή τοῦ Πηνειοῦ ποταμοῦ ἡ στάχτη τοῦ Ἁγίου ἁπλώθηκε στόν θεσσαλικό κάμπο ἁγιάζοντας τον.

Οἱ πρεσβεῖες του ἄς μᾶς συντροφεύουν πάντοτε καί τό παράδειγμά του ἄς σταθεῖ πρότυπο σέ ὅλους μας.

Ἀπολυτίκιον. Ἦχος δ’.

Εὐφράνθητι σήμερον, ἡ ἐν Κισσάβῳ Μονή, καί Λάρισα σκίρτησον, Δαμιανοῦ ἡ σεπτή πανήγυρις, πάρεστι, δεῦτε οὖν καί συμφώνως, ἐν αὐτῇ τῷ Σωτῆρι, ἄσωμεν ἐν αἰνέσει, τοῦτον ἀνευφημοῦντες, αὐτοῦ ταῖς ἱκεσίες, ὅπως σωζώμεθα.

Φωτογραφίες: Ιερά Μονή Τιμίου Προδρόμου Ανατολής